

108670 - Geschil over verwijdering leerling. Als een leerling niet langer in staat is om regulier basisonderwijs te volgen, moet de school tijdig een toelaatbaarheidsverklaring aanvragen, ook als de ouders daar niet mee instemmen.

ADVIES

in het geding tussen:

[verzoekers], wonende te [woonplaats], verzoekers,

en

[het schoolbestuur], gevestigd te [vestigingsplaats], het bevoegd gezag van [de school] te [vestigingsplaats], verweerder
gemachtigde: de heer mr. S.G. van der Galiën

1. VERLOOP VAN DE PROCEDURE

Op 15 maart 2019 hebben verzoekers aan de Commissie een geschil voorgelegd over het voornemen van verweerder om [de leerling] van school te verwijderen, zoals kenbaar gemaakt bij brief van 22 februari 2019.

Verweerder heeft op 10 april 2019 een verweerschrift ingediend.

De mondelinge behandeling van het geschil vond plaats op 7 mei 2019 te Utrecht.

Verzoekers waren ter zitting aanwezig.

Namens verweerder waren bij de hoorzitting aanwezig [de voorzitter College van Bestuur], [de locatieleider van de school], en [de directeur van de school], daartoe bijgestaan door de gemachtigde.

Namens [het samenwerkingsverband] (verder: swv) waren ter zitting aanwezig [de consulent passend primair onderwijs], en [de onderwijsconsulent speciale voorzieningen].

2. DE FEITEN

1. Verzoekers zijn de ouders van [de leerling]. [de leerling] is geboren op 23 november 2007. Hij is met ingang van 31 oktober 2017 ingestroomd in groep 7 van de school. De school is een Jenaplanschool. Daarvoor was [de leerling] leerling van een andere school voor regulier basisonderwijs. Daar is hij weggegaan omdat hij er werd gepest, zo hebben verzoekers bij aanmelding toegelicht. Het schooljaar 2018-2019 zit [de leerling] in groep 8.

2. Vanaf 27 november 2017 ziet de school zich geplaagd voor een aanhoudende reeks incidenten rond [de leerling]. Hij maakte zich volgens school schuldig aan fysieke misdragingen jegens medeleerlingen en medewerkers, liep weg van school, vernielde onder andere lesmateriaal, luisterde niet naar schoolfunctionarissen, weigerde deel te nemen aan de les of aan toetsen, schold, bleek onbereikbaar voor correcties en hij was niet in staat te reflecteren op zijn gedrag.
3. Deze incidenten hebben geleid tot verschillende schorsingen van [de leerling]. Omdat hij in de klas moeilijk was te handhaven, ontving [de leerling] aanvankelijk een uur en vanaf medio mei 2018 twee uur per dag individuele ondersteuning. Hij begon zijn dag veelal in de groep en sloot daar ook af, de uren individuele begeleiding ging hij naar een aparte ruimte. De rest van de dag was hij vrij. Vanaf 12 november 2018 is geprobeerd om [de leerling] weer twee uur toe te laten tot het klassikaal onderwijs.
4. Begin 2018 is [de leerling] onderzocht door [de organisatie voor kinder- en jeugdpsychiatrie]. Het rapport is niet gedeeld met school. Wel zijn handelingstips door ouders met school gedeeld.
5. Vanaf 27 mei 2018 heeft het swv over [de leerling] in totaal zes zogenoemde Totaal Ontwikkelplannen (TOP-dossiers) opgesteld. Ouders hebben met vier van die plannen niet ingestemd omdat die volgens hen inhoudelijk onjuistheden bevatten. De school beschouwt deze plannen als ontwikkelingsperspectiefplannen.
6. [de leerling] wordt sinds 20 januari 2019 niet meer toegelaten tot de school. Hij ontvangt huiswerk.
7. Op 30 januari 2019 heeft de onderwijsinspectie voor [de leerling] een afwijking van het verplicht minimum aantal uren onderwijs verleend voor het schooljaar 2018-2019.

3. STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Standpunt verzoekers

Op 29 november 2018 is verzoekers tijdens een multidisciplinair overleg (MDO) voorgehouden dat de school voor [de leerling] niet langer geschikt is en een verwijzing naar het speciaal onderwijs voor hem voor de hand lag. Echter, op dat moment was bij school niet bekend wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte was van [de leerling]. Er was weliswaar externe hulp ingezet via [het bureau voor leerlingbegeleiding] en [het expertisecentrum]. Die waren er niet om zijn ondersteuningsbehoefte te bepalen, maar voor begeleiding van één à twee uur per dag op school. Dit was geen inzet door de school zelf, maar inzet bekostigd door het swv. Eind november 2018 was het didactisch niveau van [de leerling] niet bekend omdat zijn laatste Cito midden groep 7 was afgenomen. Verzoekers hebben, nadat school zich handelingsverlegen verklaarde opdracht gegeven aan een extern bureau om de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte te bepalen en om een uitgebreid didactisch onderzoek te laten uitvoeren. Beide zijn gedaan in februari 2019. De school heeft weinig tot niets gedaan om handelingsbekwaam te worden. Er is geen hulp ingezet door bijvoorbeeld de leerkracht van [de leerling] te voorzien van handelingsadviezen terwijl dit wel genoemd is in de door het swv opgestelde TOP-adviezen. In september 2018 zijn op voorstel van het swv de CJG coach en een ambulante begeleider benaderd. Met de CJG coach is op 11 september 2018 een eerste korte kennismaking op school geweest en op 20 september 2018 is zij bij verzoekers thuis geweest. Dit zijn oriëntatiegesprekken geweest. Hierna hebben verzoekers haar nog eenmaal gesproken op 31 oktober 2018. [de leerling] heeft de CJG coach nooit ontmoet.

De coach is tweemaal aangeschoven bij een MDO. Verzoekers vinden speciaal basisonderwijs mogelijk een optie voor [de leerling]. Speciaal onderwijs wijzen zij voor hem af. Het onderzoek door [de organisatie voor kinder- en jeugdpsychiatrie] bevatte medische informatie en is daarom niet met de school gedeeld.

Standpunt verweerder

[de leerling] heeft bij aanmelding een dag meegedraaid in groep 6-7 maar is verder zonder onderwijskundig rapport de school ingestroomd. Vanaf november 2017 al vertoonde [de leerling] moeilijk gedrag. Medio december 2017 bleek dat hij niet tegen werkdruk kon, vooral bij rekenen. De school heeft toen via het swv individuele ondersteuning ingeschakeld voor [de leerling]. Begin 2018 is [de leerling] onderzocht door [de organisatie voor kinder- en jeugdpsychiatrie]. Tot mei 2018 kon [de leerling] klassikaal meedraaien maar uiteindelijk bleek zijn aanwezigheid in de klas vanwege zijn gedrag te problematisch. Geprobeerd is met [de leerling] succeservaringen te gaan opbouwen. Maar dat lukte niet. [de leerling] kon met kleine veranderingen in de groep of in de structuur van de les niet omgaan. Van eind mei tot medio november 2018 kreeg [de leerling] twee uur individuele begeleiding per dag en was voor de rest vrij. Op 27 mei 2018 is voor hem een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Daarin is onder andere opgenomen dat sprake is van een discrepantie in het intelligentieprofiel en er kenmerken van ASS zijn. Aanvankelijk is als doel voor [de leerling] opgenomen het verbeteren van rekenen en meedoen met instructies en aan de slag gaan met verwerking daarvan. Ook motivatie, taak- en leer- werkhoudingscompetentie en veiligheid zijn in het plan genoemd. De school heeft op 5 december 2018 een verzoek tot afwijking van het verplichte minimum aantal uren onderwijs bij de inspectie ingediend. De situatie op school was toen echter al onhoudbaar geworden. Zo was [de leerling] op 11 december 2018 voor twee dagen geschorst omdat hij weigerde deel te nemen aan schoolactiviteiten, naar buiten is gelopen en herhaaldelijk niet luisterde naar de begeleider waarvan hij de één-op-één begeleiding ontving. De school heeft een melding Veilig Thuis gedaan omdat verzoekers alle hulpverlening afwijzen. Van een verwijderingsprocedure is geen sprake omdat verzoekers hebben gemeld dat zij zoeken naar een andere reguliere school voor [de leerling]. Indien zij hierin niet slagen, zal alsnog een verwijderingsprocedure worden gestart en een tlv-aanvraag worden ingediend, aldus verweerder.

4. INBRENG SWV

De consultant van het swv is intensief betrokken bij het vinden een andere reguliere school voor [de leerling]. Hij zag bij elf scholen geen mogelijkheden voor [de leerling]. Vanwege het groot aantal resterend reguliere scholen binnen het swv heeft de ingeschakelde Onderwijsconsulent het voortouw genomen in de zoektocht naar een andere school. Verzoekers waren het met deze aanpak eens. Er was een observatieplaats voor [de leerling] binnen het speciaal onderwijs, maar verzoekers wijzen so af. Zij stemmen niet in met de aanvraag van een voor de observatieplaats vereiste toelaatbaarheidsverklaring. Het beleid van het swv is om geen tlv-aanvraag in behandeling te nemen als ouders instemming weigeren, hoewel het swv zich realiseert dat dit in strijd is met het stelsel voor passend onderwijs.

5. OVERWEGINGEN VAN DE COMMISSIE

Bevoegdheid en ontvankelijkheid bij verwijdering

Op grond van artikel 43 lid 2 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) kunnen aan de Commissie geschillen worden voorgelegd die verband houden met de verwijdering van een leerling. Voor wat de beoordeling van de bevoegdheid van de Commissie betreft, stelt zij een voornemen tot verwijderen hieraan gelijk. Het geschil heeft hierop betrekking. Nu verder het verzoek tijdig is ingediend, is de Commissie bevoegd en is het verzoek ontvankelijk.

De beoordeling van het verwijderingsbesluit

Hoewel verweerder meent dat geen sprake is van een verwijderingsprocedure, is de verwijdering feitelijk geëffectueerd nu [de leerling] sinds 20 januari 2019 niet meer wordt toegelaten tot de school. In het primair onderwijs mag een leerling door het bevoegd gezag met opgave van redenen ten hoogste één week worden geschorst (art. 40c lid 1 WPO). Een schorsing gedurende een verwijderingsprocedure is niet toegestaan. Procedureel negeert verweerder met deze feitelijke verwijderingssituatie de waarborgen uit de WPO en de bedoelingen van passend onderwijs (onder andere het voorkomen van thuiszitten).

De Commissie stelt vast dat [de leerling] sinds eind mei 2018 geen reguliere vorm van onderwijs heeft ontvangen. Hij is sindsdien overwegend uit de klas geplaatst en het aantal uren (onderwijs)begeleiding per dag is voor hem beperkt geweest tot twee. De pogingen om hem via individuele begeleiding en korte periodes in de klas te laten toegroeien naar een meer voltijdse, reguliere vorm van onderwijs, hebben kennelijk onvoldoende resultaat opgeleverd. Het kan zo zijn dat verzoekers geen onderzoek en diagnose wensten of de uitkomsten van dergelijk onderzoek niet wilden delen met de school. Maar het begin 2018 niet meer toelaten van [de leerling] tot de klas en het hem bieden van aanvankelijk één uur onderwijs, had direct aanleiding moeten zijn tot het opstellen van een ontwikkelingsperspectief. In het kader van het bieden van een ononderbroken ontwikkelingsproces had de school aan het swv een advies volgens artikel 18a lid 6 sub d WPO kunnen vragen over de onderwijsbehoefte van [de leerling] of een toelaatbaarheidsverklaring kunnen aanvragen (artikel 18a lid 6 sub c WPO). Dergelijke stappen zijn ten onrechte nagelaten. Het is de wettelijke taak van het swv zich over een dergelijke aanvraag uit te laten. Verweerder heeft, wat de tlv-aanvraag betreft, zich laten leiden door het beleid van het swv dat geen aanvraag in behandeling neemt als ouders het met die aanvraag oneens zijn. Dit beleid blokkeert de mogelijkheid van de school om de op haar (schoolbestuur rustende) zorgplicht volledig in te vullen, dus om te zoeken naar een passend alternatief voor [de leerling].

De, gezien alle incidenten rond [de leerling], evidente handelingsverlegenheid van de school, had voor verweerder aanleiding moeten zijn om veel eerder en doortastend invulling te geven aan de zorgplicht: zelf passend onderwijs bieden of een andere school vinden die kan aansluiten op de ondersteuningsbehoefte van [de leerling]. Naar het oordeel van de Commissie heeft verweerder, alle goede intenties ten spijt, zijn handelen te veel laten leiden door de standpunten van verzoekers en daarbij is passend onderwijs voor [de leerling] op de achtergrond geraakt. Zelfs ten tijde van de hoorzitting is verweerder er nog niet toe overgegaan, voor [de leerling] een toelaatbaarheidsverklaring aan te vragen. Ook de aanzegging van de voorgenomen verwijdering, waarbij vervolgens de invulling van de zorgplicht is overgelaten aan verzoekers en de

Onderwijsconsulent, is niet overeenkomstig de bedoelingen van passend onderwijs. Verweerder dient zelf regie te voeren bij het vinden van een andere passende school voor [de leerling].

Alles overziend zal de Commissie het verzoek gegrond verklaren

6. OORDEEL

Op grond van bovenstaande overwegingen oordeelt de Commissie het verzoek gegrond.

7. AANBEVELINGEN

De Commissie adviseert dat verweerder voor [de leerling] een toelaatbaarheidsverklaring aanvraagt en hem een adequate vorm van huiswerkbegeleiding biedt voor de periode dat [de leerling] niet tot de school kan worden toegelaten. Verder adviseert de Commissie een Onderwijsconsulent VO in te schakelen om mede te beoordelen welke onderwijskeuzes [de leerling], ook gezien zijn leeftijd, het beste passen.

Aldus gedaan te Utrecht op 20 mei 2019 door mr. D. Ghidei, voorzitter, drs. J.J.M. Cremers en drs. J.P.M. Wichers-Bots, leden, in aanwezigheid van mr. S.J.F. Schellens, secretaris.

mr. D. Ghidei
voorzitter

mr. S.J.F. Schellens
secretaris